Anul 36 — BUCUREȘTI, la 21 August 1938 — Nr. 33

LIBERTATEA

—Foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie, în anul 1902—

„LIBERTATEA" ESTE PROPRIETATEA FAMILIEI MOȘTENITOARE ALUI ION I. MOȚA

Redactor răspunzător: GAVRIL POP

PREȚUL FOII ESTE:
120 Lei pe un an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 3 luni.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA „LIBERTATEA" Moța
BUCUREȘTI I. — Calea Victoriei 63.
Aici se vor trimite orice scrisori pentru redacție precum și cererile sau banii pentru abonamente.

Apare în fiecare Duminecă
Prețul unui număr 2 Lei

PRIMEJDIA CĂSĂTORIILOR AMESTECATE

Măsura sănătoasă, pe care Ducele Mussolini a luat-o împotriva căsătoriilor amestecate, dintre jidani și italieni, este punctul care preocupă astăzi toate țările din lume. Zece învățați italieni au constatat, că 26 de procente dintre jidovii din Italia se căsătoresc cu italience. Indată ce a aflat despre acest lucru, Mussolini a poruncit, ca să nu se mai lege căsătorii între jidani și între italience.

In privința căsătoriilor amestecate, iată ce spune ziarul italian »La vita italiana« (Viața italiană):

«Căsătoria între italieni și judei este cea mai grea lovitură ce se poate da rasei noastre, curățeniei și țăriei ei. Jidanul nu aduce nimic, nici vigoare trupească nici ca noblețe sufletească în trăinicia familiară, care este piatra unghiulară a existenței unei națiuni. Viața de dugheană l-a degenerat pe jidan, așa cum continuele mergeri dintr'un loc în altul i-au luat orice statornicie. Ori, fără legătura sfântă cu pământul pe care trăește, omul este un desrădăcinat, o biată aruncătură a vieții. El nu va simți niciodată fiorii dragostei de țară, sufletul lui nu va fi nici odată năpădit de acea căldură, pe care ți-o dă ideea de Patrie.

Dar nu numai căsătoria cu jidani este primejdioasă. Invățații italieni au constatat că și căsătoriile altor neamuri între ele sunt dăunătoare. De aceea, măsura cea nouă a dlui Mussolini oprește cu desăvârșire căsătoria italienilor cu ori care alte neamuri.

In legătură cu această măsură a dlui Mussolini, o statistică a neobositului cercetător dela Cluj, dr. Râmneanțu, care de mulți ani de zile se ocupă cu căsătoriile amestecate dela noi, tâlmăcește această primejdie care este mare și la noi. Alarma pe care a dat-o dl Râmneanțu nu a fost ascultată, așa cum a fost ascultată în Italia. Ba unii au spus că dl Râmneanțu întrece măsura când declară că **33 de procente dintre tinerii ardeleni se căsătoresc cu unguroaice.**

Adevărul este așa cum îl spune dl Râmneanțu și este dureros și trist. — Copiii născuți din mamă streină, nici odată nu vor învăța limba tatălui, ci totdeauna a mamei. Mamele unguroaice mai cu seamă, își cresc copiii în spiritul și în obiceiurile unguresti, astfel că dintrânșii nu ies niciodată buni patrioți și buni români! Așa că stăvilirea căsătoriilor amestecate la noi ar fi o măsură vrednică de toată lauda.

14 August 1916

Se împlinesc 22 de ani dela preziua Sfintei Mării 1916, când cea dintâi goarnă, a sunat cu glas prelung, semnalul începerii luptei noastre sfinte pentru desrobirea din jugul strein. Sunetul dătător de poruncă Dumnezeiască a fost auzit până departe, în Transilvania sângerată de maghiarii în dulcea Bucovină, în nemângăiata Basarabie și în greu trudita Dobroge. Glas de trâmbiță de heruvimi s'a întins peste pământul, în unghierele căruia stau ghemuite milioanele de Români, gata să-și ridice capul la cel dintâi semn.

A. S. R. Principele Carol și generalul Berthelot, șeful misiunii franceze, în inspecție pe front.

Dintre cele mai triste surori, Ardealul plângea mai tânguios.

Cruzimile ungurilor secaseră vlaga bietului iobag român și ochii lui nu mai aveau nici lacrimi să poată plânge.

Proclamația de război s'a petrecut în seara zilei de 14 August. De îndată ce trupele române au trecut granița, la Predeal, împotriva Ardealului s'a pornit urgia ungurească. Chinurile, de-o sălbătăcie necunoscută în istorie, s'au îndreptat deopotrivă în contra femeilor și a bărbaților. Cel din urmă opincar român din Transilvania era socotit răspunzător pentru războiul care s'a început. S'au pus la cale sute și mii de procese. Jandarmii cu pene de cocoș, ridicau peste noapte, dela casele lor, preoți, învățători, soții cu copii, tineri cu singura vină de a fi Români. Se umpluseră închisorile dela Brașov, Cluj, Seghedin, Vaț și Budapesta cu »valachii puturoși«, primejdioși împărăției austro-ungare. Iar în altă parte, în lagărele de concentrare de la Sopron, alte mii de români, își așteptau, — cu gândul la cei de acasă și cu credință în Dumnezeu — ștreangul unguresc. Toată floarea cărturarilor ardeleni a fost închisă. A ceia cari au scăpat, refugiații din Țara Mamă, îndemnau și luptau din răsputeri pentru pornirea cât mai neîntârziată spre trecători. Cântecul »Ne-așteaptă Ardealul«... răsuna tunător și se prăvălea peste Carpați, vijelios, la frații din Ardeal, cari pricepeau în el chemarea clipei de desrobire ce va să vie.

Planul ungurilor nu s'a împlinit. Așa a voit prea milostivul Dumnezeu. In furtunoasa asvârlire de oști, cei opt sute de mii de eroi au croit o istorie nouă, deasupra unei Românii Mari, cu visul de veacuri împlinit, cu hotare lărgite.

In gândul său, poporul nu uită, că vijelie nouă se apropie de hotare. Și făgăduește, că așa cum în 14 August 1916 a știut să lasă ca din pământ și să dee fuga la hotare, tot astfel și acuma, așteaptă semnalul goarnei dela 1916, dacă aceasta va mai fi de lipsă!

Proclamațiunea Regelui Ferdinand I către Națiunea Română

Românii.

Războiul care de doi ani a încins tot mai strâns hotarele noastre, a zdruncinat vechiul așezământ al Europei și a învederat că pentru viitor numai pe temeiul național se poate asigura viața pașnică a popoarelor.

Pentru neamul nostru el a adus ziua așteptată de veacuri de conștiința națională, ziua unirii lui.

După veacuri îndelungate de nenorociri și de grele încercări, înaintașii noștrii au reușit să întemeieze Statul »ROMÂN« prin Unirea Principatelor, prin războiul independenței, prin munca lor neobosită, pentru renașterea națională.

Astăzi ne este dat nouă să întregim opera lor închegând pentru totdeauna ceeace numai pentru o clipă am zărit: *Unirea Românilor de pe cele două părți ale Carpaților.*

De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei unde Stefan cel Mare doarme somnul de veci.

In noi, în virtuțile, în vitejia noastră stă putința de a le reda dreptul ca într'o Românie întregită și liberă dela Tisa până la Mare să propășească în pace potrivit datinilor și aspirațiunilor gintei noastre.

ROMÂNI,

Insuflețiți de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen războiu, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor care are credința neclintită în menirea lui.

Ne vor răsplăti roadele glorioase ale Izbândei.

Cu Dumnezeu înainte!

15 August 1916.

Ferdinand

Noua lege administrativă A FOST PROMULGATĂ

Numirea Rezidenților Regali

Sâmbătă în 13 August a fost promulgată noua lege administrativă. Cea dintâi măsură luată potrivit acestei legi, a fost numirea Rezidenților Regali, căpeteniile celor 10 provincii nou împărțite a țării și reprezentanții guvernului în aceste ținuturi.

Cei 10 Rezidenți Regali sunt următorii: *general Al. Hanzu* pentru ținutul Someș, cu reședința în Cluj; *general D. Papp* pentru ținutul Alba Iulia, cu reședința în Alba Iulia; *general Scărișoreanu* pentru ținutul Olt, cu reședința în Craiova; *Al. Gane* fost primpreședinte al Consiliului Legislativ, pentru ținutul Bucegi, cu reședința în București; *Al. Marta*, fost primpreședinte al Curții de Apel Timișoara, pentru ținutul Timiș cu reședința în Timișoara; *general M. Negruzzi* pentru ținutul Prut, cu reședința în Iași; *Nic. Otescu* fost subsecretar de stat, pentru ținutul Marea, cu reședința în Constanța; *V. Cădere* ministru plenipotențiar (trimis al țării în streinătate) pentru ținutul Dunărea cu reședința în Galați; *D. Simian* fost subsecretar de stat, pentru ținutul Nistru, cu reședința în Chișinău și *Gh. Alexianu* profesor universitar, pentru ținutul Suceava, cu reședința în Cernăuți.

Rezidenții Regali sunt numiți pe timp de 6 ani și au rangul și plata de subsecretar de stat. Ei au drepturi largi de a împlini cererile cari mergeau în ministere. Prin această nouă dispozițiune, cetățeanul nu va mai trebui să se ducă la București, căci cererea sa va fi împlinită în locul de reședință al ținutului în care se află, de către Rezidentul Regal.

Una dintre cele mai mari atribuțiuni a Rezidenților Regali este asigurarea ordinei și a liniștei în cuprinsul ținutului pe care îl administrează. El este reprezentantul ministerului de interne. Toate organele polițienești și jandarmerești sunt sub ordinele sale.

CUVINTE PENTRU SUFLET

Şoaptele Ingerilor

de *Vasile Militaru*

I

Nu de aur „decoraţii“ înşirate pe-al tău piept
Pot fi semnul că la slava tuturora tu ai drept:
Sfinţii n'au avut nici una cât au stat pe-a lumii tină
Şi lor toată omenirea cu smerenie se'nchină!

II

Un copil ce numai rele seamănă pe-a vieţii cale,
Bate-un cui pe toată clipa în sicriul mamei sale!..

III

Dela Dumnezeu nu cereţi numai bucurii mereu:
Implinindu-vă dorinţa, v'ar ucide Dumnezeu...
Orice om ar cere morţii cât mai repede să-l culce,
Dac'ar fi silit întruna să mănânce numai dulce!

IV

Aur mult când ai în pungi,
Iţi ajută'n iad s'ajungi,
Dar din iad el niciodată
Nu mai poate să te scoată!

V

Prietene, un sfat ascultă: trăind ai vieţii tale ani,
Păzeşte-te de tine însuţi cu mult mai mult ca de duşmani,
Că dintre-ai tăi duşmani nici unul nu fură-al vieţii (tale bine,
Precum ţi-l fură totdeauna duşmanul ce trăeşte'n tine!
Pe-acesta dacă poţi să-l birui, când vrea să te trân-(tească jos,
Intre vitejii mari ai lumii, tu fi-vei cel mai glorios!

VI

Nu cu vorbe poleite poţi plăti ce eşti dator:
Vorbele sunt totdeauna arme pentru'nşelător;
Datoria ta plătită dacă vrei ca să se facă,
Pune-ţi fapta-ţi să vorbească, pe când limba ta să tacă!..

VII

Durere, — binecuvântată în vecii toţi fii pe pământ,
Că tu m'ai învăţat, măiastro, să fiu asemenea cum sânt:
Prin harul tău, atâtea haruri den'aşi fi căpătat, plângând,
Azi, printre semenii mei oameni, aşi fi un animal de (rând!..

DE TOATE

Cum va fi iarna ce vine?

Un cetitor de stele german, care în repeţite rânduri a prorocit mersul vremii şi s'a adeverit spusa lui, a declarat, că iarna ce vine va fi foarte aspră, dar nu în Europa. După părerea lui, noi europenii vom fi scutiţi de aspreala frigului. In schimb friguri puternice vor bântui în America de miazăzi.

Suntem curioşi să vedem dacă se va împlini prorocirea învăţatului german.

N'a văzut nici odată chip de femee

La Muntele Athos trăeşte un călugăr de 80 de ani, cu numele Mihail Calontos. Bătrânul călugăr, le-a povestit celor cari au mers să-l sărbătorească, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, că dânsul nici odată nu a văzut faţă de femee. Indată după naştere, mama lui a murit iar el de copil mic a fost dus în mănăstire, unde nu a avut prilejul să vadă o femee.

Fiind foarte înaintat în vârstă, iar pe lângă acea sta având şi vederea slăbită, se crede că călugărul va închide ochii, fără a şti cum arată la chip o femee.

Banca cea mai curioasă

In palatul Congresului din oraşul Washinton, capitala Statelor Unite, se află o bancă, care nu are statute, nu poartă nici un nume şi nimeni nu o controlează. Totuşi, la această curioasă bancă se află depuneri de zeci de milioane de dolari. Este banca deputaţilor americani. Se vede, că ei nu voesc ca altă lume să ştie câţi bani au...

Fundul mărilor

Es'e mult mai greu să cobori în fundul mărilor decât să te ridici în înălţimele văzduhului. Oamenii se străduesc să se urce cât mai sus în văzduh şi să coboare cât mai jos în apă. Marele învăţat şi cercetător Piccard, a izbutit cu ajutorul unui balon să se ridice în văzduh până la ameţitoarea înălţimea de 16 chilometri. Cercetările făcute de dânsul sunt nepreţuite pentru ştiinţă.

Un american scufundător, cu ajutorul unui aparat numit scafandru, a izbutit să coboare în fundul mării până la adâncimea de 125 de metri. Iată prin urmare, câtă deosebire este între ridicarea în aer şi scufundarea în apă. In aer 16 chilometri, iar în apă 125 de metri. După spusele americanului, la o afunzime mai mare nici nu se poate duce nimenea.

DELA LUME ADUNATE...

Doina mea

Leliţă cu ochii verzi
Ieşi afară de mă vezi,
De vezi dorul cum mă poartă
Pe la tine pe la poartă,
Mă poartă din loc în loc
Ca pe un om făr'de noroc.

Spus-am lumii, i am tot spus,
Că cu ochii m'ai supus,
Spun şi astăzi tuturor
Că sunt veşnic robul lor
Şi într'ânşii când privesc,
Fericit eu mă simţesc.

Ochii verzi speranţă 'nseamnă
Şi la dragoste îndeamnă.
Leliţă cu părul galben
Eu de dorul tău mă leagăn,
Cum se leagănă iarba
Când se tae cu coasa.

Leliţă din satul meu
Iubeşte-mă tot mereu,
Ochii tăi verzi, ca seninul,
Mă'mbată mai rău ca vinul.
Beat de vin eu mă trezesc,
Dar de dor, până trăesc.

Multe fete sunt pe lume
Şi frumoase, nu pot spune,
Dar numai mie să-mi placă
Te-am ales pe tine dragă,
Te-am ales cea mai frumoasă
Ca să fac cu tine casă.

Foaie ferde brădişor
Doina-i scrisă de un fecior
Din Ohaba, din Banat,
De dor şi jele mâncat.

Trimisă de **Gh. Bolgea**, june în Ohaba Timişana, jud. Timiş

FOIŢA

CĂLĂTORIND PRIN BASARABIA

Certificat de parazitare...

Trenul m-a oprit în gara Făureni. O gară mică, îngropată între tufe de scăeţi şi cuprinsă şi ea de năduşală, — aşa căldură era. — Satul Făureni nici nu se vedea din gară. Nu că ar fi fost prea depărtat de linia ferată, dar casele erau aşa de mici, încât păreau nişte muşuroaie de cârtiţă, împrăştiate pe un câmp nearat, acoperite cu stuf.

Cât am călătorit cu trenul, cale de o zi lungă cu căldură, cât îmi cuprindeau ochii, nu am văzut nici fir de păpuşoi, nici fir de iarbă. Faţa pământului este ca şi faţa casei. N'a mai căzut un picur de ploaie, de când s'a topit zăpada, mi-a spus un basarabean, cu ochii plânşi, cu trupul istovit de trudă şi slăbit de foame. De câţiva ani încoaci, asupra Basarabiei a căzut blestem greu dela Dumnezeu şi nu-i chip să fie iertat. Când n'a fost secetă a ploat cu găleata de ne-a potopit tot avutul, — a închieat vorba gospodarul meu, de care m'am despărţit la crucea drumului de lângă biserica din Făureni.

Biserici frumoase sunt în Basarabia. Cât am trecut cu trenul, turlele măreţe cari se înalţă spre cer stau de mărturie şi spun, că oare cândva, Basarabia nu a fost chiar aşa de săracă cum este ea astăzi. In scrierile nu prea vechi se pomeneşte, că Basarabia a fost grădina de fructe a Rusiei, şi în vremuri mai sărace a fost chiar şi grânarul Rusiei, înlocuind Ucraina. — Dar au sosit timpuri de secetă cumplită, cari au dus Basarabia la sapă de lemn. Aceste timpuri ţin şi azi. Un păcat greu apasă pe semne asupra Basarabiei, care trebuie ispăşit cu foame şi cu necaz

Se însera binişor, când istovit şi plin de praf, după câteva ceasuri de umblare, am ajuns la marginea lacului Ghiol, lung de 30 de chilometri şi lat de trei. Ţinta mea era satul Caramlăcoichioi, un sat de pescari bulgari, despre cari am auzit pomenindu-se că sunt foarte «buni români»... De pe marginea dinspre Făureni, peste albastrul lacului, satul Caramlăcoichioi se vedea bine, cu toate casele şi în mijloc cu biserica. Se vedea dela depărtare, că este un sat bogat. Am trecut lacul cu o luntre şi când se bătea ziua cu noaptea, am poposit în sat

Mi-a fost foarte greu să aflu un adăpost, — singurul de altfel, — în acest sat Bat la uşa popii. Ii spun cine sunt. Mă pofteşte în casă.

Am durmit peste noapte la popa din sat. Un preot nalt, cu sprincene şi barbă stufoasă, cu ochi pătrunzători verzi. Când l am privit în faţă, mi-am adus aminte de vechii răzeşi moldoveni, cari au stăpânit, sub vremi de grea urgie, cuvântul şi slova românească, pe plaiurile sângerate ale Basarabiei. Vechii ctitori ai bisericilor moldoveneşti, coborâtori din boerii lui Ştefan Vodă, plini la trup şi ascuţiţi la minte, ca tăişul paloşului domnesc.

Gândurile nu m'au înşelat. La o masă împărătească, am coborât amintirile din cronici, dimpreună cu popa din Caramlăcoichioi şi acolo unde amintirile au fost triste, mai cu seamă când am ajuns la revoluţia şi la chinurile românilor din Basarabia, am udat amintirea cu «cotnar» basarabean, ca să uităm necazul... Aşa ne-au apucat zorii. Şi fără să mai am tăria să intru într'o casă bulgărească, de frica... oaspeţilor nepoftiţi, am plecat spre Făureni, pe drumul pe care am venit.

In gara Făureni un singur călător, cu mine doi, — încă un ceferist şi şeful gării Un şef slab, de mi era teamă să nu l sufle vântul. Când să mă urc în tren, mă pomenesc înhăţat de umăr şi tras înapoi.

— D-ta ai «certificat de parazitare» ?

— Ce-o fi şi aia, — zic eu.

— Certificat cumcă n'ai păduchi..

— Şi de unde trebue să-l iau? — întreb eu.

— De la primărie; fără de «certificatul de parazitare» nu ai îngăduire să te urci în tren.

Până sporovăesc eu cu şeful, pleacă trenul. Necăjit de păţania cu certificatul, o iau spre sat, ca să caut primăria. După o jumătate de ceas o aflu. Intru. Lungit pe pat, moţăind lenevos, primarul.

— Dv. sunteţi dl primar? întreb eu.

— Mda, eu sunt, — ce vrai!...

— Vrau un «certificat de păduchere»!..

Primarul se întoarece într'un cot, mă iscodeşte lung, se scoală binişor şi-mi porunceşte:

— Desbracă-te!

— Apăi, să vezi dle primar, că eu, uite, eu nu am păduchi.

— Da de unde crezi, că eu pot vedea prin dumiata? Ian'desbracă-te, fără vorbă?...

— De unde vii? mă întreabă primarul

— Vin dela Bucureşti şi tot acolo mă duc.

— Aha, care vasăzică vrei să duci la Bucureşti păduchi pe ascuns, ca să mă scoaţă pe mine din primărie? — Dezbrăcarea, că aşa-l porunca dela stăpânire!...

Cu stăpânirea să mă prind?..., — îmi zic eu şi mă desbrac. Se uită primarul la mine, mă cercetează pe la brâu, să vadă dacă nu cumva sunt urme de scărpinat şi apoi îmi porunceşte să mă îmbrac. După aceea se aşează la masă şi scrie următorul:

„Certificat de parazitare“

„Noi, primarul comunei Făureni, jud Cudalbi cercetându-l cu amănunţime peste tot trupul pe domnul G. P. Pripas, de loc din Bucureşti şi aflând, că pe trupul său nu se află păduchie sau altă dihonie cu picioare care poartă boala rea a tifusului şi că nici urmă de scărpinătură nu iaste pe trupul sau împrejurul brăcinarului ori în alte părţi, am hotărât a-i da îngăduire să poată a călători cu trenul, dela Făureni la Bucureşti.

Drept care am eliberat certificatul de faţă, care poartă iscălitura noastră«.

Primar:
Codlenschi Paul

Fiindcă nu am avut tren până după amiază, m'am întins la soare, pe marginea Ghiolului, şi am adormit.

Cu «certificatul de parazitare» am putut urca în tren. Alături de mine s'a urcat, tot din Făureni, un mujic rus, care şi el avea certificat Mujicul a adormit şi a început să sbârnăe pe nas. Pe cărarea dintre grumaz şi ureche, un păduche mare şi gras, cât o jidoafcă crâşmăriţă, se preumbla liniştit, căci stăpânul.. era dus de acasă.

In gândul meu — până în Bucureşti — a stăruit fără încetare vrerea stăpânirii de a scăpa Basarabia de boală. Dar ce folos, că vorbeşti mulţimii ca să te latre câinii! Basarabia fără păduchi e ca nunta fără lăutari.

Străduinţa stăpânirii este lăudabilă. Dar multă trudă va trebui să pună, până ce va trage foloasele Că şi Dzeu se trudeşte cu Basarabia, d'apoi stăpânirea...

G. P. Pripas

[O] măsură nouă şi rodnică a guvernului de acuma

— Refacerea agriculturii româneşti —

Măsurile guvernului în [f]avoarea agriculturii au iz[b]utit să întrângă împotri[v]irile şi să-şi arate roadele [î]n toate direcţiunile.

În anul acesta avem o recoltă neînchipuit de bună, desigur, datorită vremii bune d-n acest an. Dar nu puţină este şi contribuţiunea Ministerului de agricultură. Poate că este singurul an când autorităţile judeţene şi locale au împlinit poruncile şi îndemnurile ministeriale, ducându-se la faţa locului şi păzind la împlinirea acestor porunci, referitoare la suprafeţele de însămânţare. Calitatea produselor noastre agricole este atârnătoare de conştiinţa cu care organele în drep o pun la în[dr]umarea gospodarilor în [ş]tiinţa agriculturii. Dacă [ţ]ara aceasta câmpiile do[br]ogene au rodit aşa de [bo]gat, aceasta se datoreşte [fa]ctorilor amintiţi mai sus. Dl ministru Ionescu Si[ş]eşti, a urmărit personal [luc]rarea Camerilor de agri[cu]ltură şi a pedepsit pe [ac]acolo unde conducerea [nu] şi-a făcut datoria. Este [caz]ul dela Olt. Nepriceperea, lipsa dela datorie, neglijenţa şi reavoinţa şi-au luat îndată pedeapsa meritată.

Se curmă astfel un sistem dăunător şi se inaugurează o epocă de întremare economică. Agricultura românească e pe cale să-şi cucerească faima ogoarelor sale de humă binecuvântată. Când ţărănimea este sprijinită tot mai puternic de către stat, producţiunea trebue să sporească, atât în întindere cât şi în calitate. O condiţiune a înfloririi culturilor la sate este, fără îndoială, o potrivire mai exactă între preţul produselor agricole şi al celor industriale. Putem întări cu mulţumire, că în această privinţă, uzinele Reşiţa au înţeles să discute, în adunarea generală, chestiunea şi să arate întreaga bunăvoinţă în coborârea preţului produselor industriale.

Ştirea aceasta va produce o mare bucurie în rândul gospodarilor.

Guvernul este hotărât să nu slăbească acţiunea sa de refacere a agriculturii.

[Or]ganizarea şi curăţirea profesiunilor libere

În toate breslele şi profesiunile principale, se observă dela un timp o mare [lu]crare de organizare, în [ve]derea aplicării prevederilor constituţionale. Toţi [a]ceia cari au intrat în pro[fe]siunile libere, pe porţi [dos]nice, sunt acuma curăţiţi şi măturaţi de mâna aspră a guvernului de acuma. Statul încurajează această acţiune, care este de lipsă pentru întărirea morală a ţării. De altă parte se cere răspicat şi hotărât, sprijinirea elementelor româneşti din muncă. Astfel, ca să dăm o pildă [vi]e, putem arăta, că co[mi]siunea pentru cercetarea [di]plomelor de medici şi [fa]rmacişti, obţinute în străinătate, a dat la lumină o nouă listă de indivizi, cari [au] pătruns în profesiunile [d]e mai sus, fără să aibă dreptul legal. Sunt sute de astfel de »medici« şi »farmacişti«, cărora comisiunea le a retras dreptul de a mai fi medici şi farmacişti. Ţinuţi cu puterea de că[tre] regimurile politice, aceşti »diplomaţi« sunt aproape toţi străini. Numărul lor mare făcea ca mulţi medici români să nu-şi poată câştiga traiul. Comisiunea a constatat de asemeni, că unii medici şi farmacişti străini, practicau aceste profesiuni în ţara noastră, deşi nu aveau toate examenele trecute. Ei au fost opriţi să mai lucreze, până la trecerea examenelor, cari le-au fost date de către comisiune şi fără de care nu vor primi autorizaţia de liberă practică.

Guvernul este hotărât să ducă această cercetare, până la capăt. Profesiunile de medic şi farmacist, vor fi complect curăţite. Elementul românesc va fi, astfel, apărat şi în profesiunile libere, nu numai în munca cu mâna.

De altfel, măsura de mai sus este numai o parte din programul de apărare a elementului românesc: şomerii (cei lipsiţi de lucru) intelectuali din diferite profesiuni, vor fi puşi în slujbe de către Stat. Se împlineşte astfel o veche şi îndreptăţită plângere a profesioniştilor români.

„Muncă şi voe bună"

Organizaţia muncitorea[scă] »Muncă şi voie bună« [în f]iecare sărbătoare înles[neş]te muncitorilor ca să [cer]ceteze frumuseţile ţării. Dumineca trecută şi Luni [ce]le 2 sărbători, peste o mie [de m]uncitori, din toate părţile ţării, au pornit cu trenurile spre Bucureşti. Duminecă au cercetat capitala ţării. Luni în ziua sfintei Maria, muncitorii au cercetat portul Constanţa plecând pentru câteva ceasuri cu vapoarele în largul Mării.

Europa se pregăteşte de războì

— un război iute, puternic şi necruţător, bazat pe mari manevre şi hotărâri fulgerătoare, — scrie un ziar italian. — Cine va birui: oţelul sau spriritul de jertfă al soldaţilor?.. —

Pregătirile militare ale Germaniei a dat de gândit lumii întregi. Cu toate că francezii nu şi arată pe faţă teama, totuşi se şopteşte şi chiar se scrie despre acest lucru. In zilele acestea au avut loc manevrele armatei germane. Americanii spun, că nici odată lumea nu a văzut o desfăşurare atât de mare de forţe.

In faţa puterii armatei germane, iată cum povestesc ziarele diferitelor ţări, că se va desfăşura războiul, care încurând va izbucni în Europa.

Ziarele franceze scriu: »Discursul pe care l a ţinut de curând ducele Mussolini, este un »băgaţi de seamă«... adresat marilor puteri democrate (Anglia, Franţa şi altele) cari se bazează (în caz de război) pe oţel şi pe aur. Sărace în oameni, aceste ţări se bazează pe lungimea războiului. Până când ţările dictoriale (Italia, Germania şi altele) vor face un război iute, necruţător, tare, bazat pe manevre şi hotărâri repezi, încredinţate puterii trupeşti şi sufleteşti a soldatului şi a conducătorilor. Ziarele italieneşti scriu: »A fi gata, pentru Italia, înseamnă să fie în stare să facă îndată cele mai mari şi iuţi atacuri«.

Am încrestat părerea celor două ţări, Franţa şi Italia, pentru a putea trage din ele următorul tâlc: In războiul, pentru care se pregăteşte toată Europa, ţările se vor împărţi pe din două: 1. Ţări cu bani, oţele, petrol, ca Anglia şi Franţa şi ţări cu armată mare, disciplinată, gata de o luptă aprigă, ca Italia şi Germania. Se vor întâlni în acest război banii, oţelele, aurul cu spiritul de jertfă, cu eroismul. Aurul şi petrolul englez şi francez cu eroismul german şi italian. Cele dintâi două vor căuta să prelungească războiul, ca să împingă pe cele două din urmă la foame şi la îngenunchiare. Până când celelalte (Italia şi Germania) vor lovi fulgerător, fără cruţare, pentru ca să sfârşească războiul cât mai repede cu putinţă.

Oricum, războiul iute sau războiul lung — el tot crunt va fi. Cine va birui, ştie bunul Dumnezeu?

Păgubitorii căilor ferate cu mai multe zeci de milioane, au fost prinşi

— Ei sunt jidani, având în frunte pe un ceferist român. —

Organele de control ale căilor ferate au fost înştiinţate, că o bandă foarte puternică, vinde bilete de tren cu preţ scăzut. Cu ajutorul poliţiei, controlorii c.f.r. s'au pus la pândă şi după multe greutăţi, au izbutit să prindă întreaga bandă.

Bilete de băl...

Unul dintre vinovaţii principali este casierul gării din Predeal. Acesta nu făcea altceva, decât punea stampila pe bilet şi astfel biletul era bun pentru orice loc din ţară. Predealul fiind staţiune climaterică (loc de odihnă), unde se poate călători cu preţ de jumătate la biletul de tren — casierul din Predeal, care era şi capul bandei, av a mai mulţi agenţi, toţi jidani, care călătoreau în lungul şi în latul ţării şi adunau bilete de tren folosite. Aceste bilete, cu stampila gării din Predeal, erau bune pentru întoarcerea din călătorie. Stampilate gata, agenţii le vindeau pe un preţ cu ceva mai scăzut decât preţul biletului de tren eliberat de casieria gării.

Cum au fost prinşi?

Banda a fost prinsă de către organele poliţiei din Braşov. Comisarul Cotlarciuc, dimpreună cu controlorul c.f.r. Curelean s'au dus la un bi'rt din Braşov, unde au simţit că s'ar afla agenţii cu biletele. Agentul de poliţie, s'a înfăţişat unuia dintre bănuiţi, întrebându-l dacă nu cumva are vre-un bilet de tren, căci ar voi să călătorească. Acesta, fiind unul dintre membrii bandei, i-a spus că da, are bilete de tren. Agentul a cumpărat un bilet şi l-a plătit cu o hârtie de o mie de lei, însemnată la un colţ. Indată s'au înfăţişat alţi agenţi cari l au arestat pe vânzătorul de bilete. Cu ajutorul acestuia au fost prinşi toţi membrii bandei, dimpreună cu casierul din Predeal.

După cercetările cari s'au făcut până aci, s'a constatat, că răufăcătorii au păgubit căile ferate cu mai multe zeci de milioane.

Colţul plugarului...

Pentru pomicultori

In a doua jumătate a verii, pomii îşi formează mugurii roditori pentru anul viitor. Prea mult udat împiedecă formarea acestor muguri, făcând pomii să crească numai în lături. Nu udaţi decât pomii tineri şi pe cei din locuri secetoase.

Pentru negoţul de fructe înlăuntrul ţării, organizaţi-vă de pe acum în cooperative şi căutaţi să vindeţi fructele direct consumatorilor.

Preţul fructelor frumoase şi nepătate este cu mult mai mare. Daţi o deosebită îngrijire culesului. Culegeţi-le cu mâna, puneţi le în coşuri căptuşite cu pânză sau ierburi şi alegeţi-le pe mărimi. Nu amestecaţi fructele bune cu cele pătate, viermănoase sau lovite (bătute).

Transportaţi fructele în căruţe cu arcuri, cu paie multe, ca să nu se bată.

Despre zarzavaturi şi legume

Legumele sunt foarte folositoare hranei omului.

Strângeţi de pe acum seminţele de care aveţi lipsă şi puneţi le la păstrare bună.

Pădurăreşti

Pământurile sterpe sunt o grea povară pentru ţară. Nu numai că nu aduc nici un folos dar prin roaderea şi surparea lor, ameninţă şi locurile vecine.

Statul cheltueşte în fie care an mulţi bani şi multă muncă pentru împădurirea şi îmbunătăţirea acestor terenuri.

Sătenii au datoria să ajute marile străduinţi ale Statului, ferind de păşunat plantaţiile făcute pe astfel de pământuri.

Trebue să se ştie, că întrebuinţarea coajei de brad pentru coşuleţe de brânză, de fructe, etc., este oprită cu desăvârşire. După lege se pedepseşte cel ce este găsit cu asemenea coşuleţe, al căror conţinut se confiscă şi se vinde la licitaţie publică în folos obştesc. Deci pentru a nu păţi asemenea neplăceri, respectaţi ordinele ce vi se dau.

Noutăți — Știrile săptămânii

Comuniștii chinezi au atacat o închisoare. Un grup de peste o sută de comuniști chinezi au atacat, peste noapte, închisoarea din orașul Tientsin, izbutind să elibereze 200 de osândiți. Trupele cari au urmărit pe fugari, au izbutit să prindă 80. Nu se știe câți morți au căzut.

Copil cu cap de broască. In comuna Islaz din județul Caracal, femeea Mitra Toma Pieplea a dat naștere unui copil cu cap de broască. Copilul nu a trăit decât câteva ceasuri.

Dat în judecată pentrucă a purtat cămașă verde. Săteanul Cosma Matei din comuna Ighiu, județul Alba, a fost dat în judecată pentrucă a purtat cămașe verde legionară. Dovedindu-se, că omul a purtat cămașa numai pentrucă nu avea alta și nu din motive politice, — n'a fost pedepsit de tribunalul militar din Cluj, unde s'a judecat procesul său.

Dărâmarea unei sinagogi în Germania. Primarul din orașul Nürnberg în Germania a dat poruncă, să fie dărâmată sinagoga din acel oraș. Până la congresul partidului național socialist, care va avea loc la toamnă, locul pe care se află sinagoga, — în chiar inima orașului — va fi curățit.

Omorâtorul țarului Nicolae a murit. Jakob Jurowschi, fostul șef al organizației de poliție secretă Ceka, a murit la Moscova, în săptămâna trecută. Lui Jurowschi i-s'a încredințat omorârea țarului Nicolae și a familiei sale. El însăși l-a împușcat pe țarul Nicolae al II-lea.

Gazetele cari au ieșit în ziua morții lui Jurowschi scriu, că »a fost un bolșevic cu mare merit«.

Altă nenorocire groaznică de aeroplan. Un aeroplan maghiar care făcea drumul Budapesta—București s'a prăbușit în apropierea orașului Debrețin din Ungaria. In această nenorocire și-au aflat moartea 12 persoane, dintre cari 9 ziariști.

Lipsă mare de doctori. Ministerul Sănătății face cunoscut, că în cuprinsul țării sunt 200 de posturi vacante de doctori.

Foamete cumplită și holeră în China. O foamete cumplită a început să bântue în partea Chinei unde s'au produs vărsături mari de ape. Nenorocirea este și mai mare de când a început să bată și boala grozavă a holerii. Sosirea iernii sperie însă de pe acuma pe conducătorii Chinei. In aceste împrejurări, foarte greu vor putea să fie piept japonezilor.

Bătut, pentrucă a cerut să i se cânte românește. Intr'o cârciumă ungurească din București a intrat mai dăunăzi un român chefliu și a cerut să i se cânte românește. Proprietarul l'a luat însă la bătaie și l'a dat afară din birt. Poliția a pedepsit pe cârciumar, închizându-i cârciuma la ceasurile 11 seara.

S'a prefăcut în băiat. Cea mai frumoasă fată din Brăila, cu numele Olga Munteanu, elevă de liceu, s'a prefăcut în băiat. Faptul a stârnit mare vâlvă în oraș și peste tot, unde s'a auzit de această întâmplare.

Deschiderea liniei ferate Caransebeș—Reșița. Linia ferată construită de Uzinele din Reșița între această localitate și Caransebeș, este pe isprăvite. Cel mai târziu la 1 Septemvrie pe ea vor începe să umble trenurile în toată rânduiala.

Cel mai bătrân om din lume. Se vestește, că cel mai bătrân om din lume ar fi un negru din Africa de miazăzi, cu numele Ramono Suana Senan. El are vârsta de 140 de ani și cel mai în vârstă copil al său este și el de peste 100 ani, iar cel mai tânăr are vârsta numai de 16 ani.

Alt german sudet omorât în Cehoslovacia. Intr'o încăierare dela granița Cehoslovaciei, în localitatea Auberge, un german sudet a fost ucis cu lovituri de cuțit. Ucigașii germanului sunt doi vameși cehi, cari fac parte din partidul socialist cehoslovac.

Incăierările dintre cehi și germanii sudeți sunt semne cari prevestesc furtuna în Cehoslovacia.

Oseminte omenești în piața Senatului din București. Făcând săpături pentru o clădire în piața Senatului din București, lucrătorii au dat peste 3 trupuri îngropate. Autoritățile cari au început cercetările, sunt de părerea că aceste oseminte au fost îngropate aci acum 20 de ani, cu prilejul unui omor care încă nu a putut fi descoperit.

Nespus de rău îi pare populației din Palestina, că nu a aflat nimic despre mergerea acolo a ministrului coloniilor englezе. I-ar fi făcut, desigur, o călduroasă primire. Ori poate i-ar fi făcut de petrecanie. Cine știe. Ziarele cred a ști, că de aceea nici n'a dat de știre poporului că se află în Palestina.

Inginer sârb omorât de bandiți. In cursul unei nopți din săptămâna trecută, o ceată de bandiți a atacat pe inginerul sârb Bader în apropiere de localitatea Priepoliye. Inginerul a fost omorât și jefuit de suma de un milion și jumătate, pe care o ducea cu sine, ca să plătească pe muncitorii dela construcția drumurilor.

Ispravă cu adevărat germană. Vămile văzduhului vor fi a germanilor. Acest lucru îl dovedește următoarea ispravă, cu drept cuvânt uimitoare: Un aeroplan german foarte mare, având întrânsul 4 călători, s'a ridicat în taină de pe câmpul din Berlin și a plecat spre America, peste Oceanul Atlantic. După 25 de ceasuri de sbor fără întrerupere, aeroplanul a sosit cu bine la New-Jork. Temerarii sburători nu s'au mulțumit însă cu atâta. După câteva ceasuri de odihnă, și după ce au luat cu dânșii benzină și ulei, s'au ridicat în văzduh și după 24 de ceasuri au coborât din nou în Berlin.

Iată o ispravă cu adevărat germană!

I. P. S. Sa Mitropolitul unit al Blajului, a călcat pentru prima oară în județul Sibiu, Sâmbătă în ziua Schimbării la față, cu prilejul sfințirii bisericilor din fruntașele comune Alămor și Rășinariu. Poporul din cele 2 comune fruntașe, fără deosebire de confesiune, în frunte cu prefectul județului și cu capii tuturor autorităților, au făcut o primire aleasă vestitorului evangheliei creștine. In cuvântarea dela sfârșitul slujbei, I P. S. Sa a întărit frăția de sânge dintre cele două biserici și a pomenit în cuvinte înalte pe M. Sa Regele ocrotitorul bisericei creștine.

S'a spânzurat de supărare. Acum câteva zile s'a sinucis spânzurându-se tânărul Iohann Rosech, în vârstă de 17 ani, din comuna Comloșul mare jud. Arad. Tatăl copilului s'a intristat atât de adânc de moartea copilului său, încât și-a pus și el capăt vieții, spânzurându-se deasemenea în podul casei.

Luptă dreaptă, luptă cruntă a pornit fascismul italian în contra jidovilor

— Spicuiri din gazetele italiene, cari tâlmăcesc această luptă —

Lupta de desrobire pe care italienii au pornit-o împotriva jidovimii de acolo, nu cunoaște împotrivire. Spicuim scrieri din ziarele italiene, cari arată vădit ceea ce se petrece în Italia cât și puterea cu care au pornit italienii să se scuture de jidovi.

Ziarul *„La difesa della razza"* (Apărarea rasei) scrie:

„Astâmpără-te"! Caută-ți rosturile aiurea decât în Europa, gândește-te la viața ta, nu la moartea altora. Astfel Italia și cu ea latinitatea, va ridica împotrivă-ți întreaga planetă, cu toate consecințele care pot urma acestei universale mobilizări".

Otrava jidovească

Otrava cea mai primejdioasă este seminția iudaică. »Jidanii — spune ziarul »Tevere« — au fost totdeauna marii dușmani ai Romei eterne. Dela Cartagena și până la Liga judeo-fracmasonică dela Geneva, Roma n'a avut împotrivire mai periculoasă și mai neadormită decât lașitatea jidovească. Pătrunderea izraelită n'a dat națiunii noastre decât nenorociri și scăderi. Lupta pentru stârpirea acestei lepre a omenirii este prin urmare, mai mult decât îndreptățită și sănătoasă.

Să fie numărați

Să-i numărăm, — scrie »Tevere«, — trebue să trecem la lucru, fără întârziere. In primul rând suntem datori să știm câți jidani avem. Numărul de 45.000, cât zic că sunt ei înșiși, nu pare adevărat. In ultimii ani, pătrunderea judaică în Italia a fost destul de mare. Nu este exclus să avem peste 65-70 de mii.

Apoi scrie mai departe ziarul »Tevere«:

Să fie desfăcute căsătoriile cu jidancele

Căsătoriile cu jidancele vor fi desfăcute, fără întârziere, ca un comandament al curăției de rasă și ca o poruncă de apărare națională. Nici un ofițer sau funcționar public nu poate să-și păstreze funcția în același timp cu o viață de familie, care poartă sângele jidovesc.

»Iar în profesiunile liberale, jidanii nu vor putea rămâne decât atât cât îi va arăta numărul lor în raport cu totalul populației italiene: la o mie de neguștori sau de profesioniști italieni, un jidan.

Jidanii — după înșiși credințele politice pe care le practică — trebuie să știe, că vor avea locurile lor rezervate și între hamalii porturilor italiene de azi înainte«.

Dreptatea luptei italiene iese vădit din aceste câteva spicuiri. Cei 40 de mii de jidani din Italia sunt o primejdie pentru 42 de milioane de italieni.

Ce să zică alte țări, unde sunt un milion și mai bine de jidani, câte un jidan la 7 locuitori, nu unul la mie, — ca în Italia!

Rusia, vinovată, a legat pace cu Japonia

— Luptele dintre bolșevici și japonezi au încetat —

Toată lumea a fost neliniștită când a primit vestea încăierării dintre japonezi și ruși. Cu toate că toți se așteptau la aceasta, teama izbucnirii unui nou războі a lumii a pus stăpânire pe toate popoarele și trimișii lor au încercat cu toată hotărârea, să-i împace pe japonezi și pe ruși.

După multe pertractări, pacea a fost legată, când nimeni nu se aștepta la aceasta. Trupele japoneze și cele rusești au pus armele jos și nu s'au mai bătut.

In legătură cu acest fapt, un ziar german scrie următoarele: „Incetarea luptei dintre japonezi și ruși nu se datorește numai faptului că Rusia doria pacea, ci se datorește mai ales faptului, că Rusia și a dat seama că este vinovată în această ceartă". Prin urmare, nu Japonia poartă vina vărsării de sânge din săptămâna trecută, ci Rusia! Bolșevicii au vrut să se folosească de faptul, că Japonia este ocupată în războiul cu China și s'o atace dintr'o coastă. Japonia nu s'a speriat, ci dinpotrivă, a trimis armate și a ocupat îndată o bucată de pământ rusesc. Le-a spus rușilor cu acest prilej: »Nu vă prindeți cu mine, căci așa cum cuprind pământul chinez, vă voi cuprinde și pe voi!«.

Rușii și-au dat seama că Japonia nu glumește. Și de aceea, au legat pace cu dânsa. Totuși, primejdia unui războі între Japonia și Rusia încă nu este înlăturată.

Rugăm stăruitor pe cetitorii gazetei noastre, să nu aștepte provocări din partea administrației, ci fără de rugare să se pună în rând cu plata abonamentului.

Văzut de imprimat

Tipografia Astra Ardeleană S. A. R. - Cluj, Calea Moților 14.